



Městský úřad Týn nad Vltavou

Odbor životního prostředí

Číslo jednací:
MÚT/08123/2023
Spisová značka:
MÚT/08123/2023/OŽP/P
Vaše značka:

Vyřizuje: Ing. Palma
Telefon:385772271
e-mail:
ivan.palma@tnv.cz.

Datum: 25. října 2023

Ministerstvo životního prostředí
Odbor výkonu státní správy II
Mánesova 1803/3a
370 01 České Budějovice 1

Souhrnné stanovisko MěÚ-OŽP Týn nad Vltavou ke stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry Janoch (ETE-jih).

MěÚ-OŽP Týn nad Vltavou posoudil podklady k uvedenému záměru, jehož předmětem je stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry v lokalitě Janoch (ETE-jih) za účelem realizace stavby hlubinného úložiště jaderného odpadu. Zdejší úřad si je vědom vysoké celospolečenské důležitosti této stavby a nesporného veřejného zájmu z hlediska bezpečného fungování jaderné energetiky jako těžko nahraditelné složky energetického mixu, zároveň však zohledňuje vysoce negativní dopady na tuto konkrétní lokalitu z hlediska jím chráněných zájmů. Považujeme za nutné zdůraznit i skutečnost, že většina zákonem stanovených rozhodovacích pravomocí ve stavbu zasazených oblastech životního prostředí náleží do kompetence výše postavených složek ochrany životního prostředí a nepřísluší úřadu obce s rozšířenou působností. Z tohoto důvodu v jednotlivých následujících odstavcích uvádíme často i svůj vlastní subjektivní názor. Na základě poskytnutých podkladů vydává MěÚ-OŽP Týn nad Vltavou toto souhrnné stanovisko:

1. Z hlediska zájmů chráněných zákonem č.254/2001 Sb.(Vodní zákon):

Při posuzování hydrologických poměrů jsme vycházeli z podkladů přílohy TZ 474/2020. Z ní je zřejmé, že předmětný záměr se nachází ve dvou oddělených polygonech. Na polygon umístěný více západně, v němž je zakreslena plocha podzemního HÚ, zasahuje na severním okraji koryto drobného vodního toku Rachačka. S ohledem na podpovrchové umístění stavby nepředpokládáme výraznější úpravy na korytě potoka nebo jeho ovlivnění. Východně umístěný polygon výlučně na lesních pozemcích protíná zhruba uprostřed koryto vodního toku Strouha. S ohledem na skutečnosti, uvedené v jiných přílohách oznámení, zde dojde k rozsáhlým úpravám na povrchu (odlesnění více než 26ha, budování zázemí případné stavby, dočasné nebo dokonce trvalé úložiště rubaniny). Zde předpokládáme také významný zásah do koryta vodoteče Strouha. Zásah do koryta vodního toku vyžaduje z úrovně vodoprávního úřadu ORP minimálně vodoprávní souhlas podle § 17 vodního zákona, při rozsáhlejší úpravě (změna trasy, zpevňování břehových hran, zatrubnění apod..) pak vydání stavebního povolení vodoprávního úřadu.

2. Z hlediska ochrany přírody a krajiny(zákon 114/1992 Sb.):

Podle rozsahu stavby a zásahů popsaných v podkladech oznámení by na úrovni ORP řešil orgán ochrany přírody a krajiny zásah do významných krajinných prvků podle §4, odst. 2 zákona (les, vodní tok), odlesnění více, než 0,5 ha (§4, odst. 3 zákona). Případy, kdy orgány ochrany přírody ORP podle § 77, odst. 1), písm. c) vydávají opatření obecné povahy kterým rozhodují o omezení nebo zákazu rušivé činnosti a podle písm. d) rozhodují o zajištění či použití prostředků k zabránění nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu

živočichů nebo ničení jejich biotopů asi nelze na tuto stavbu z důvodu jejího rozsahu aplikovat a byla by pouhou nutnou formalitou. Dalším závazným stanoviskem v kompetenci ORP je zásah do krajinného rázu podle § 12, odst. 2) zákona – v daném případě asi nezbytné, ovšem pouze v případě, že není řešeno v rámci procesu EIA.

Uvažovaným záměrem je nejvíce postižena oblast ochrany přírody a krajiny (spolu s ochranou lesa). Rozsáhlé odlesnění viditelného hřbetu kopce s až 50m (!) vysokou těžní věží, uvažované ponechání části rubaniny na trvalé deponii a do lokality přivedené dopravní sítě (komunikace, vlečka) mají oproti současnému stavu zcela likvidační charakter z hlediska přírodních hodnot krajinného rázu. Lokalita Janoch má jako jediná nadzemní stavbu o tak značné výšce, u ostatních srovnávaných lokalit se vždy jedná o max. 15m. Stanovení kompenzačních opatření k ochraně krajinného rázu (výsadba stromové zeleně) nemá v dané oblasti potřebný efekt. Stejně tak je zde silný nepříznivý vliv na migrační koridory. Orgán ochrany přírody se ztotožňuje s tabulkou 18 – *Vyhodnocení potenciálních lokalit HÚ dle neradiačních environmentálních kritérií* – kde vliv na krajinu je hodnocen 5 body, vliv na migrační koridory 4 body.

3. Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu (zákon 334/1992 Sb.):

Posuzovaný záměr je v tab. 18 hodnocen 1 bodem (tedy s minimálním dopadem), podle údajů v textu se záměr v povrchové části odbývá pouze na lesní půdě. Zde si dovoluujeme vyslovit pochybnost, pokud záměr posoudíme nejen podle umístění staveniště, ale také podle infrastruktury nutné k jeho obsluze. Odhadovaná vzdálenost na připojení železniční vlečky je podle Přílohy 1 „*Souhrn faktografických údajů potenciálních lokalit HÚ*“ 7,5km z žel. trati č. 192, u účelové komunikace 2,5km od napojení na silnici II/105. Ani jedna z těchto dopravních sítí se patně zcela nevyhne pozemkům ZPF (zejména v případě železniční vlečky). Domníváme se, že laicky odhadnutá plocha záboru pozemků ZPF rozhodně překročí 1 hektar, takže vydání souhlasu s odnětím bude mimo kompetence orgánu ochrany ZPF ORP. Považujeme za vhodné doplnění alespoň odhadu dotčených ploch ZPF na zajištění souvisejících dopravních staveb. Pak by ovšem zcela určitě nebyla lokalita Janoch hodnocena 1 bodem jako doposud.

4. Z hlediska zákona 201/2012 Sb. (O ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů):

Z naší pozice nedokážeme objektivně posoudit, jaký stacionární zdroj znečišťování ovzduší vytvoří podzemní rubací práce spojené s vývozem a povrchovým uskladněním rubaniny. Předpokládáme však, že s ohledem na rozsah stavby (při objemu rubaniny u varianty D1 více než 6milionů m², u objemově nejmenší varianty D4 2,62mil. m²) se bude jednat o stacionární zdroj vyjmenovaný v příloze 2 zákona, který nespadá do kompetence orgánu ochrany ovzduší ORP.

5. Z hlediska zákona 541/2020 Sb. (O odpadech):

U tak významného záměru předpokládáme, že budou veškeré odpady vzniklé v průběhu stavebních činností spojených s případnou stavbou a provozem HÚ jaderného odpadu zaříděny podle katalogu odpadů a zneškodněny oprávněným subjektem v zařízeních k tomu určených. Důležité je zařídění získané rubaniny a její případné další využití. Může se podle § 2, odst. 1) písm. e) zákona jednat o nekontaminovanou zeminu a jiný přírodní materiál vytěžený během stavební činnosti, který však bez dalšího povolení lze vhodným způsobem využít pouze v místě stavby, což z hlediska množství (u nejrozsáhlejší varianty D1 více než 6milionů m², u objemově nejmenší varianty D4 2,62mil. m²) není reálné. Pokud by byla rubanina označena jako těžební odpad, byla by podle § 2), odst. 2) , písm. b) zákona vyňata z působnosti zákona o odpadech. S ohledem na možnost dalšího využití, ať již přímého nebo po úpravě, může být rubanina též vedlejším produktem ve smyslu § 8 zákona.

6.Z hlediska zákona 289/1995 (O lesích):

Posuzováním záměrem jsou přímo dotčeny pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL), kde se uvažuje o odlesnění a záboru celkem 26,5ha. V místě záměru se nenacházejí lesy ochranné nebo lesy zvláštního určení. Zásah do rozsáhlého lesního komplexu (pokračuje souvisle cca 2,5 km východně až k osadě Jeznice) bude mít přímo v místě záměru likvidační charakter bez možnosti uplatnění kompenzačních opatření. Záměru byla zcela oprávněně v tabulce 18 – *Vyhodnocení potenciálních lokalit HÚ dle neradiačních environmentálních kritérií přiřazena hodnota 5 bodů*. O odnětí plochy přesahující 1 ha rozhoduje podle §48a, odst. 1), písm. b) zákona krajský úřad, není tedy v kompetenci orgánu státní správy lesa ORP:

Závěr: MěÚ Týn nad Vltavou – odbor životního prostředí po prostudování poskytnutých podkladů dospěl v oblastech, ve kterých jsou mu zákonem přiděleny rozhodovací kompetence, k výše uvedeným závěrům. Po prostudování tabulky č. 18 Vyhodnocení potenciálních lokalit HÚ dle neradiačních environmentálních kritérií je zřejmé, že z 9 porovnávaných potenciálních lokalit pro umístění hlubinného úložiště jaderného odpadu má lokalita Janoch (ETE-jih) jako jediná dvě hodnocení 5 body, tedy nejhorší (vliv na krajinu a vliv na PUPFL), dále vliv na migrační koridory je hodnocen 4 body. Následují 4 hodnocení 3 bodová, 1 dvoubodová a 3 jednobodová, z nichž však vliv na ZPF je podle našeho názoru sporný a dosáhl by nepochybně horšího hodnocení při zohlednění dopravních staveb pro potřebu HÚ (viz stanovisko k ZPF). Ostatní oblasti posouzení, které nespádají do specializovaných agend odboru životního prostředí (ochrana a bezpečnost obyvatelstva, památková péče, geologické poměry, radiační bezpečnost, atd..), jsme neposuzovali ani blíže nestudovali. Z letitých zkušeností s prosazováním veřejného zájmu v oblasti ochrany přírody a krajiny v rámci nejrůznějších stavebních záměrů však mohu pesimisticky konstatovat, že ani naprostá nevhodnost lokality Janoch z hlediska zásahu do přírody a krajiny a tomu odpovídající bodové hodnocení není na překážku případného prosazení uvedené lokality jako vhodného místa k budování HÚ z jiných, zejména ekonomických nebo vhodně lobbysticky podpořených hledisek.

Ing. Ivan Palma
Vedoucí odboru